

MİMAR VE EĞİTİCİ OLARAK BRUNO TAUT

19.Yüzyılın ikinci yarısında, endüstriyel devrimin getirdiği olanaklarla mühendislerin yapı alanında başlattıkları yalın, işlevsel ve akılcı tutum, yıllardanberi akademizmin katı kurallarının etkisinde kalmış bulunan mimarlar tarafından da giderek kabul görecekti.

20.Yüzyılın ilk çeyreğinde bu yeni akıma önemli katkıları olan mimarlardan biri de kuşkusuz Bruno Taut'tur. Taut'un yalnız batı mimarlığında değil, fakat hem uygulayıcı, hem de eğitici olarak 1930lar Türk mimarlığının gelişiminde de özel bir yeri vardır.

1860 de Königsberg'de doğan Taut, aynı kentin inşaat okulunu bitirdi. 1904-08 arasında Stuttgart'ta Theodor Fisher'in bürosunda, 1909-10 arasında Franz Hoffmann ve Max Taut'la birlikte Berlin'de çalıştı. Taut'un mimari yaşamı 1932 yılına dek Paris'ten sonra en önemli sanat merkezi olan Berlin'de, son altı yılı ise Almanya dışında geçti.

Çok yönlü bir kişiliği olan Taut'u düşsel ve akılcı tasarımlarının yanı sıra, mimarlık eğitimcisi, kent plancısı, mimarlık üzerine birçok kitap ve makalenin yazarı ve yayıncısı olarak görüyoruz. Dışavurumcu döneminin gerçekleştirilmesi olanaksız düşsel tasarımları ile savaş sonrasında gerektirdiği gerçekçi toplu konut tasarımlarını yapan, dışavurumcu akımın yayın organı Fröhlicht gibi bir dergiyi derleyip yayımlayan ve 'Mimari Siloisi' gibi bir kitabı yazan da yine aynı mimardı. Bu denli farklı yaklaşımların üstesinden ancak Taut gibi çok yönlü ve yetenekli bir mimar gelebilirdi.

İlk önemli yapıtları yeni yapı malzemeleriyle, özellikle camla yaptığı tasarımlardır. Birinci Dünya Savaşı öncesi, süresi ve hemen sonrasında kapsayan bu dönem, Almanya'da önce bazı sanat kollarında, sonra mimarlıkta görülen kısa süreli dışavurumculuk akımının (expressionism) etkisine aldığı,

bireyci tutumlu ilk devresidir.

1914 yılında Köln'de Deutsche Werkbund örgütünün düzenlediği endüstri sergisi için tasarladığı pavyon Alman cam endüstrisi için bir reklam niteliğindedir. ●●
(Slide 1,2)
Bu yapıt, Taut'un kendisine üstad olarak seçtiği dışavurumcu şair ve yazar Paul Scheerbart'ın Glasarkitektur (1914) adlı kitabında cam ve beton mimarlığı üzerinde yazdığı fikirlerin üç boyutta gerçekleşmesiydi. Taut'un Scheerbart'a ithaf ettiği bu yapıtı, beton bir kaide üzerine oturan on dört köseli beton ve cam tuğladan bir kasnak ve bunların taşıdığı çift çeperli cam kubbeden oluşuyordu (Slide 1). Jeodezik yapıda olan dış kubbe, romboid biçimdeki cam yüzeyler ve bunları birleştiren ince beton öğelerden, iç kubbe ise renkli camlardan yapılmıştı. Cam, ileriye etkileyecek nitelikte bir ustalıklarla yapıtın hemen her ögesinde kullanılmıştı (Slide 2). Kendi deyişiyle, "güzel olmaktan başka bir görevi olmayan" yapıtın önemli özelliklerinden biri, katı duvar sınırlarını kaldırarak iç ve dış mekân arasındaki bağlantının camla sağlanması ve geçmişte görülmeyen bir kubbe strüktürünün kullanılmasıydı.

Yapıt, bir yıl önce Taut'un Franz Hoffmann'la çelik endüstrisinin simgesi olarak Leipzig Fuarı için yaptığı, yine camın kullanıldığı küçük pavyonla birlikte, savaş öncesi mimarlığın en önemli ve etkili örneklerindedir (Slide 3).

Ekonomik koşullar el vermediğinden savaş yıllarında mimarların uygulama yapamayıp bol düşünme olanağını buldukları dışavurumcu dönem Taut'un en atılgan, cesur ve heyecanlı, duygu ve kanılarını yazı ve çizimleriyle açığa vurmakta çok cömert olduğu yıllardır. Bu yılların etkinlikleri arasında Taut'u 1918 yılında Berlin'de baslatılan, ve amacı, "sanatı toplumla birleştirmek, zanaat, heykel ve resim arasındaki engel ve sınırları yok ederek mimarlıkla bağdaşmalarını sağlamak" olan 'Arbeitsrat für Kunst' adlı kısa süreli örgütün önemli üyelerinden ve programının yapımcısı olarak görüyoruz. Ayrıca, 1919 yılında Taut'un Walter Gropius ve Adolf Behne ile birlikte düzenledikleri 'tanınmamış Mimarlar Sergisi' dışavurumcu mimarlığı doruğuna ulaştırıyor,

ve dünyaya tanıtıyordu. Taut'un dışavurumcu döneminin en önemli etkinliklerinden biri de 1919-23 yılları arasında, mimarlıkta cami ana gereç olarak kabul eden 'Die Glaserne Kette' gurubunun üyeleri arasındaki ilişkinin sürdürülmesini bir çeşit mektupla haberleşme yolu ile sağlaması olmuştur. Yüzyılın belki de teorik fikirler alışverişinin en ilginç örneği olan bu olay, gurubun ondört üyesini ütopyik haberleşme ile bir arada tutmuş, onları bağlamıştı. Taut, yeni bir topluluk ve yeni bir mimarlık için düşünceleri içeren bu mektupları sonradan yaymanı olduğu 'Frühlicht' süreli yayınlarında bastırmıştır.

Disavurumcu dönemdeki tasarımlarında, savaş öncesi mimarlık uygulamalarında görülen renkli cam ve beton gibi yapı malzemelerini deneyip, bunların mimarlığa vereceği olanakları araştırmayı sürdürmüştür. Bu tasarımlarının en önemlileri Alp dağlarında düşlediği kristal yapıtlar ve ideal kent kavramıdır.

1919 da "Alpine Arkitektur" adıyla kavretli bir suluboya tekniğiyle resimleyerek yayınladığı tasarımları, gerçekleştirilmesi olanaksız düşüncelerdi. Taut'un düş aleminde Alplerin en yüksek silsilelerinin tepelerinde beton ve renkli camlarla yapılmış delikli strüktürleriyle dağlar (Slide 4) ve renkli cam kemer ve kolonadlarla geçilen vadilerle (Slide 5) büyük kentler oluşuyor; doruklar derin düşünöye ayrılmış dev kristal yapılarla belirleniyor, bunlar da sıra sıra inen küçük cam binalarla çevreleniyordu (Slide 6,7).

Taut'un bu fikirleri sonradan şehircilik üzerinde düşündüklerini de etkilemiştir. 1919 da makalelerinin bir bölümünü toplayıp yayınladığı 'Die Stadtkrone' adlı kitabında "Yeni şehirler toplayıcı merkezi bir öceden uzak başsız vücut'turlar" demektedir. Geçmişten kırk örnek vererek kentin tac'ının önemi belirtmeye çalışır. Bunlar arasında Mont Sainte-Michel, Strasburg, Durham katedrallerinin veya Edirne'de Selimiye camisinin kent içindeki hakim durumlarını hatırlatır. Yedi kilometre çapında, ışansal planlı, bahçe-kent yoğunluğunda tasarladığı şehri için merkezde, yüksek biçimiyle kentin görüntüsünde etkili olabilecek, güneş ışınlarının üzerinde yansıyacağı ve kentin çeşitli

şöğelerinin çevresinde oluşturduğu renkli camlardan kristal bir saray önermektedir (Slide 8,9). İnsanlığın değerlerini simgeleyen bu merkezde, gelenekler, kültürel ve sosyal aşamalar, kentnin idealleri anlatım bulur. Köln'deki cam pavyon bu kristal yapıtın minyatür bir prototipidir.

Taut, gecikmeyle katıldığı, kendi deyimiyle 'fikirlere krokisi' düzeyinde kalan ve konkur dışı bırakılan Türkiye Büyük Millet Meclisi binalarının tasarımında, 'şehir tacı' fikrini, yapıtını, 'temaşa platosu' dediği arazinin en yüksek noktasına yerleştirmekle Ankara için de uygulamayı düşünmüştü (Slide 10,11).

1921 yılında Magdeburg kentinin mimarî danışmanı ve planlayıcısı olduğu sıralarda, bozulan eski kent merkezini canlandırma çabalarında, bu düşüncelerini az da olsa gerçekleştirme planlarını araştırmıştır.

Taut'un

Gerçekçiliğe ve topluma konut yaparak hizmet etmeye geçişi, Magdeburg'u bırakıp Berlin'de kardeşi Max Taut'la çalışmaya başladığı yıllara rastlar.

1924-31 yılları arasında Berlin ve çevresinde bugün de duran onbinden fazla konut tasarlamıştır. Bunlar modern mimarlığın ilk uluslararası üslubunun ilkeleriyle şekillenmişlerdir. Berlin-Grütz'deki (1925-31) (Slide 12); Berlin-Zehlendorf'taki (1925-31) (Slide 13), toplu konutları devrinin en iyi örneklerindedir. Akılcı tutumunu benimsediği bu ikinci dönemde önceki estetik spekülasyonları bırakmış, 1929'da yayınladığı 'Modern Arkitektur' adlı kitabında yapıda fonksiyonun yani işlevselliğin önemini vurgulamıştı.

Taut, Stuttgart'ta 1927 yılında Deutsche Werkbund Örgütü'nün düzenlediği, uluslararası mimarlığın ve özellikle bu ilkelerle yapılan konut mimarlığının gelişiminde önemli bir yeri olan Weissenhof örnek yerleşme sergisine, Mies van der Rohe'nin daveti üzerine katılan önemli mimardan biri olmuştur.

Taut konut üzerinde çalışmalarını İstanbul'da Güzel Sanatlar Akademisindeki eğitimciliği sırasında Türkiye için de sürdürmüştür. 1936-37 ders yılı diploma

öğrencilerine Ankara'daki Tekel İdaresi memurları için Hükümet Mahallesi yakınında, devrin teknolojik ve ekonomik sorunlarının ışığı altında, iklim koşulları, topoğrafya ve Jansen planı gözönüne alınarak dörtyüz evlik gerçekçi bir toplu konut tasarımı hazırlamıştı.

Yaşamının son yıllarını ülkesi dışında geçiren Taut, Alman mimarların dış ülkelere olan göçleri sırasında birçoğunun aksine doğuya gitmiştir. 1932 de kısa süre kaldığı Moskova'ya, 1933 yılında ise Japonya'ya davet edilmiştir. Gittiği ülkelerde mimarlık üzerine yaptığı araştırmalarını ve fikirlerini yayınlama olanağını bulmuş, örneğin, Japonya'da kaldığı sürece oranın kültür ve mimarlığını inceleyerek dört kitap, Türkiye'de kaldığı kısa süre içinde ise "Mimari Bilgisi" adlı kitabını yayınlamıştır. Geleneksel Türk mimarlığına büyük ilgi duymuş, daha 1919 da yazdığı ütopyik mektuplardan birinde Sinan'ın büyüklüğünden söz etmişti. Türkiye'deki bazı yapılarında yer yer Türk mimari öğelerini kullanmak istemesi, Mimar Sinan'a ve Türk kültürüne duyduğu ilgi sonucu incelediği geleneksel mimarlıktan esinlenmesine bağlanabilir. İstanbul Üniversitesinin arkasında Süleymaniye Külliyesine karşı 'Sinan'ı Sevenler Terasası'nın yapılmasını önermesi de bu büyük mimara duyduğu takdir ve hayranlığın bir ifadesidir.

Taut'un Türkiye ile olan ilk ilişkisi 1916 yılında, İstanbul'da Haus der Freundschaft (Türk-Alman Dostluk Yurdu) konusunda açılan uluslararası müسابakaya katılmasıyla olmuştur. ^{Karım}nerdiği tasarımda o yıllar benimsediği dışavurumcu yaklaşımla Osmanlı mimarlığından esintilerin birleştirildiği izlenmektedir (Res.15). Taut'un Türkiye'deki ilk görevi, 17/11/1936 tarihinde İstanbul Güzel Sanatlar Akademisinde ilk mimarlık bölüm başkanı ve mimarlık tasarımı profesörü olarak göreve atanmasıyla başlar. Bu görevleri yanısıra, Kültür Bakanlığı proje tatbikat bürosunu da yönetmiş, okul binalarının baş danışmanı olmuştur. Bu arada mimarlık uygulamaları da vardır. Yani Taut, Türkiye'de diğer yabancı mimarların çoğu gibi hem eğitimci, hem de uygulayıcı mimar olarak çalışmıştır.

Taut, Ankara, İzmir ve Trabzon'da beş okul, İstanbul'da bir ev ve Atatürk'ün Kafaalkını yapmış, ayrıca gerçekleştirilemeyen bazı tasarıları olmuştur. Proje olarak kalan tasarımları İstanbul Üniversitesi için Kimya Enstitüsü, Ankara 'da bir tiyatro binası ^{bir teknik okul} ile Türkiye Büyük Millet Meclisi için önerisi ve İstanbul-Ortaköy'de Prof.Nissen'e yapmayı düşündüğü bir evdir.

Taut'un Türkiye'deki mimarlık uygulamalarının en önemlisi 1937 de Ankara'da yapılan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakülte binasıdır (Res.16,17). Yapı bodrum üzerine yüksek bir zemin ve dörder katlı kütlelerin birleşmesinden oluşmuştur. Bunlar, kaydırılarak biribirine eklenen iki uzun yatay kütle ve uçlarda büyük mekânları içeren iki dikey bloktur (Res.18,19). Anıtsal bir merdivenle uzun bir koridor boyunca dizilen sınıflar ve idari odaların bulunduğu üst katlara çıkılmaktadır (Res.20,21).

- Zemin kat, köşeleri yuvarlatılmış, üstü örtülü girişi ve dışarı taşan mermer döşeli büyük holü ile üst katlardan farklı düzendedir (Res.22,23).
- Giriş yüzeyi taş, yan kanatlar taş-tuğla karışımı bir örgü şekli ile kaplanmıştır (Res.24,25).
- Yalnız ön cepheye bu kılıf verilmiştir. Arka ve yan cepheler sıvalıdır (Res.26,27).

Erken Osmanlı duvar örgü biçimlerinden olan taş ve tuğla sıralarının değişmesinden oluşan duvar şeklinin yan kanatlarda ve girişte sağdaki toplantı holünün iki cephesinde görülmesi (Res.28,29), Taut'un su sözleriyle açıklanabilir

"Tarih, Dil, Coğrafya Fakültesine ait projem, Türk binalarına has olan şekil elemanlarından birkaçını binanın modernliği ile telif hususunda bir tecrübedir."

Bu konuda Prof.Sedat Hakkı Eldem, "Taut o yıllar Akademi'de egemen olan millî mimarî koşutunda çalıştı", derken, Y.Mimar Dr.Zeki Sayar onun ülkemize gelen hemen bütün yabancılar gibi rejyonel bir mimarî uygulamak arzusunda olduğunu söylemektedir.

Yapı, yalın, fonksiyonel mimarlığın, iyi detaylandırmanın güzel bir örneğidir.

Tüm ayrıntılar Taut'un elinden çıkmadır.

Ankara Atatürk Lisesi'ni oluşturan yapılar gurubunu Taut 1937-38 yılları arasında Mimar Asım Kömürcüoğlu ile birlikte tasarlamıştır. ●●

Geniş bir arazi üzerine yayılan bloklar, aralarında üç geniş avlu oluşturacak şekilde bir araya getirilmişlerdir (Res.30,31).

Doğu-batı yönünde uzanan sınıfların bulunduğu üçer katlı iki uzun blok, kuzey-güney yönündeki geniş konferans salonu ile birleşmiştir. Jimnastikhane ile revirin eklendiği bu bloklar, gündüzlü ve geceleri öğrenciler için sağlanan yemekhanelerin ve idarî bölümün bulunduğu güney yönündeki yapılar gurubu ile üstü kapalı kolonadlarla bağlanmışlardır.

Kolonadlar öndeki büyük gezi ve spor alanına bakan blokları çevreler (Res. 32,33 - 34,35).

Ana girişler bu kolonadların genişleyen uzantılarıyla belirlenmişlerdir (Res. 36,37 - 38,39). ●● ●●

Yalın ve fonksiyonel mimarlığın iyi bir örneği olan okulun bloklarında sınıfların bulunduğu cepheler, Taut'un kalıplaştırdığı üçlü ve sperlikli pencere düzeninde tasarlanmışlardır (Res.40,41 - 42,43). ●● ●●

Uzun sınıflar bloğunun gardroplar ve merdivenlerin bulunduğu kuzey cephesi ayrı bir düzendedir (Res.44,45). ●●

Bir kolonad, yapıldığı sırada revir olan küçük binanın ana yapılardan biri ile bağlantısını sağlamaktadır. Kütüphanenin bulunduğu bloğun yuvarlatılması kâsası 1930 ların ilginç biçimlenmelerindedir (Res.46,47).

Taut'un Franz Hillinger'le birlikte gerçekleştirdiği Cebeci Orta Okulu, ●● Türkiye'deki okul yapılarına örnek oluşturan rasyonel-fonksiyoncu çizgideki binalarından biridir. Öndeki cezinti alanına bakan yapı, bu biçimde birleşen kütlelerden oluşmuştur (Res.48,49). Bunlardan, caddeye sundurmali bağlantısı olan ana girişin bulunduğu kütlede altta büyük açıklıklı jimnastik salonu, üstte konferans salonu, ^(Res.50,51) girişte avluya bakan yüzeyinde ise içini gördüğümüz resim atelyesi yer alır (Res.52). ●●

Diğer kütleler bodrum üstüne üçer katlıdır (Res.53,54). Ön cephedeki gölgelikleriyle üçlü pencere düzeni, aynı yıllarda birçok okulda uygulanan bir

biçimlenmedir. 'U'yu yapan kütlelerden doğu uçtakinin yuvarlatılmış köşesi dönemin biçimsel özelliklerindedir (Res.55,56).••

Koridor ve servislerin yer aldığı arka cephe önden farklı düzendedir(Res.57,58).

Yapıda,bir okul tasarımında önemli olan sınıfların ışık sorunu,geniş ve alçak basamaklı merdivenler,rahat koridorlar,iyi ışık alan bir kütüphane tutarlı çözümler bulmuşlardır.İçte ve dışta dönemin yalın çizgilerini yansıtan yapı işlevsel mimarlığa iyi bir örnek oluşturmaktadır.

İzmir Cumhuriyet Kız Meslek Lisesinin özgün tasarımında,büyük bir açık alanın çevresine yerleştirilmiş bloklarla,Vasif Çınar Bulvarına paralel uzanan bir başka blok düşünülmüş,(Res.59,60),1942 yılında bu uzun bloğun ancak yarısı bitirilebilmiştir; gerisi tamamlanamamıştır.

Bina zeminden yüksekte bulunan bodrum üzerine üç kattan oluşmaktadır.Geniş bir bahçe içindeki binaya güney yönünde yer alan giriş kapısından merdivenle çıkılır (Res.61,62).Girişteki salondan,dersliklere giden koridora ve karşıdaki kütüphaneye çıkılmakta,değişik büyüklükteki derslikler bu koridor üzerinde yer almaktadır.Ana binaya bitişik iki katlı ek binanın zemin katında okulün giriş kapısı bulunmaktadır.

Düzenli aralıklarla yerleştirilen pencerelerden zemin kattakilerin yüksekliği üst kattakilerden fazladır(Res.63,64). Uzun saçaklı çatı,üçüncü kat için güneş siperi olarak düşünülmüştür.Taut'un tasarladığı diğer okul binalarında olduğu gibi,burada da,betonarme iskelet uygulanmış,bodrum katı dışarıdan düzgün kesme taşla kaplanmıştır.

Trabzon Erkek Lisesi denizle tepeleler arasında kalan düz bir arazi üzerine yerleşmiştir,(Res.65,66).Uzun ana binanın batı ucuna bitişik tek katlı ek binadan spor ve toplantı salonu olarak yararlanılmaktadır.Ana binanın diğer ucunda ise,açık bir avlunun çevresinde kümelenen kütüphane,yemekhane ve yatakhaneler yer almaktadır.Sonradan fizik ve kimya laboratuvarı ile müzik salonu için yer sağlamak amacıyla bu binaya iki kat daha eklenmiştir.İleri doğru birer çıkıntı

oluşturan bu iki kanat arasında, üstü örtülü bir revakla ana binaya bağlanan avlu yer alır. Güney yönünde ise, yine üstü örtülü bir başka revaktan önceleri revir binası olarak, bugün ise okul müdürü lojmanı olarak kullanılan binaya geçilmektedir. Derslikler, hepsi güneye bakar şekilde, aydınlık bir koridor üzerinde yer almaktadır.

Cephelerin gerisinde yer alan mekânların fonksiyonlarını anlamak olasıdır. Güney cephesinde dersliklerin üçerli guruplar yapan pencereleri bulunmakta, buna karşılık koridorun bulunduğu cephedeki düzgün aralıklı pencerelerin dar ve yatay doğrultuda oldukları görülmektedir (Res.67,68).

Eğik payandaların taşıdığı geniş saçaklı çatı 1920 lerin ulusal Türk mimarlığına özgü çatı biçimlenmesini anımsatmaktadır.

Yapı, ışıklı derslikleri, rahat merdivenleri, geniş koridoru ve iyi düşünülmüş yapısal sistemi ile bugün de iyi çalışan bir okul özelliğini korumaktadır.

Bu villa, adını sahibi Emin Vafi'den alan bir koruluğun ortasında, dik bir yamaç üzerinde yerleşmiştir (Res.69,70).

Yapının arkası toprak zemin üzerine oturtulmuştur (Res.71,72). Alt kısım oyularak bodrum olmuştur. Betonarme taşıyıcılar üzerinde duran ön kısım iki katlıdır; altta oturma mekânı, üstte ise geniş panoramik manzerasıyla sakin bir dinlenme yeri bulunmaktadır. Yapıda zamanla bazı değişiklikler olmuştur. Ana giriş kapısı uzun koridorun bitimindeki oturma odasının tam karşısına alınmıştır. Bu girişin sol yanına ek yatak odaları yapılmış, ayrıca mutfak da genişletilmiştir. Ön cepheye dokunulmamıştır.

Oturma mekânının iki sıra penceresi vardır. Soğazığının rahatesi görülebilmesi için alt sıradaki pencereler büyük tutulmuştur (Res.73,74).

Sekizgen formlu üst katın çatısı kiremitle kaplıdır ve piramit biçimindedir. İçeriden çatının bu yapısı görülebilmektedir. Sekizgenin altı yüzü de camlıdır (Res.75,76). Penceresiz cephe duvarlarından birine kanepa koymak için bir niş yerleştirilmiştir; diğerinde alt kata inen dar ahşap bir merdiven vardır.

Disarıdan bakıldığında bina üç sıra penceresi ve geniş saçaklı ayrı kiremitli çatılarıyla üç katlıymış gibi görünmektedir (Res.77,78). Binanın pagoda benzeri

görünümde olması bu çatı biçimlenmesinden ileri gelmekte, çevredeki yüksek çam ağaçlarıyla bütünleşmesi bu izlenimi güçlendirmektedir.

Yapı gezildikten sonra, usta ellerden çıkmış, iyi çalışan planı, tüm öğelerin en küçük ayrıntılarına kadar yansıyan ölçek ve oranlarıyla doğu ve batıya özgü üslûp özelliklerinin ustaca birleştirildiği izlenimi bırakmaktadır. Uzaktan bakıldığında binanın eşazlığına yaraşır niteliklerde olduğu görülebilir.

Atatürk'ün Katafalkında Taut'un tasarımı aynen uygulanmıştı. Katafalk Ulus'ta Meclis binasının önüne kurulmuş, halkın ziyareti için orada birkaç gün kalmıştı (Res. 79, 80).

Taut'un Atatürk'ün ölümünden bes gün sonra yaptığı 1.40x60cm boyutlarındaki bu tablo Anıt Kabir Müzesinde bulunmaktadır.

Taut'un eğitimci tecrübesi Almanya'da Charlottenburg Yüksek Fen Okulunda profesörlük yaptığı yıllardan gelmektedir. Taut burada konut ve toplu konut konularında seminerler düzenlemişti.

Bruno Taut'u yakından tanıyan Walter Segal, bir makalesinde, onun daha Almanya'dayken eğitimci olarak gene kugakla dogmatik ilkelerin dışında, eşitliği benimsediği için, bir profesör, bir öğretmen gibi değil, fakat bir arkadaş gibi çok rahat ilişkiler kurabildiğini, insanları sevdiğini anlatmaktadır.

İstanbul'da Özel Sanatlar Akademisinde kısa süren eğitimciliğine rağmen, öğrencileri üzerinde olumlu etkiler yaptığı bilinmektedir. Prof. Gülent Üzer, "Ünlü Alman mimar Taut'un son derece olumlu, fakat kısa süreli Akademi hocalığı sırasında, bölgeselci ve evrenselci akımlar dışında sağlam bir anlayışla çalıştığına şahit olmaktadır" demektedir.

Bruno Taut'u tanıyan Türk meslektaşları gelen diğer yabancı mimarlar arasında onu başarılı ve içtenlikle çalısın bir mimar olarak anımsamaktadırlar. Yüksek Mimar Dr. Zeki Sayar, Taut'la olan beraberliğinden edindiği izlenimlere göre, onun mimari hakkındaki düşüncelerinde geçmişini yadsımayan, yaşadığı çağın gereklerine uyan, insancıl, yumuşak ve sıcak bir sanat anlayışı olduğu kanısındadır.

Sayar,Taut'un Ankara'daki eserlerinde,Ülkemize gelen tüm yabancı mimarlar gibi rejyonel bir mimarlık uygulamak arzusunda olduğu sezilmektedir demektir. Taut, geleneksel Türk evinde her zaman için geçerli ölçeler bulunduğunu, ancak bunu günümüze uygularken,kendi sözleriyle,"Sathî görüşlü taklitten sakınmak gerektiğini,aksi halde yalnız anlaşılın romantik bir nasyonalizme kayılmış olacağını" da öğrencilerine hatırlatıyordu.

24 Aralık 1938 tarihinde zamansız olarak vefat eden Bruno Taut,Türkiye'de ancak iki yıl çalışmış olmasına rağmen,gerek eğitimciliği,gerek de mimarlığındaki tutumuyla meslektaşları arasında olumlu olarak sivrılmıştir.Bu değerli mimar günümüzde de saygıyla anılmaktadır.

Vasiyeti üzerine çok sevdiği İstanbul'da,Edirnekapı mezarlığında yatmaktadır.